

ג) אֶל־יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלָהּ אֶל־יָנוּם שׁוֹמְרָהּ:

מצודת דוד: אל יתן למוט. כאלו אחד יאמר לחבירו דרך נחמה הנה עזרה טובה היא כי לא יתן רגלך לנטיה ומעידה ולא ינום שומרך ר"ל לא יסיר השגחתו ממך:

מצודת ציון: למוט. מלשון נטיה ומעידה: ינום. מלשון תנומה והוא שינה מועטת וקלה:

אבן עזרא: אל – כמו לא וככה דרך נתינה אל מות בסודם אל תבא נפשי המשורר יאמר לנפשו, או לבני הגלות אם העזר מהשם לבדו לא תפחד, כי לא יתן למוט רגליך בלכתך ברחובות העיר, או על החומה. ואל ינום שומרך – כי כל עיר שהיא במצור, יש לה שומרי החומות בלילה.

רד"ק: אל, ימוט. אומר אחד לחבירו דרך נחמה טוב הוא ששמת בטחונך בה' יתברך שיהיה בעזרך כי כן יעשה ואע"פ שהאריך הגלות לא יתן למוט רגלך: אל ינום שומרך. כי בהיות הגלות דומה לישן:

ד) הִנֵּה לְא־יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל:

מצודת דוד: הנה לא ינום. כי הנה מעולם אינו מסיר השגחתו:

אבן עזרא: הנה, שומר ישראל – הוא יעקב אבינו: שמרתיך בכל אשר תלך, והוא היה ישן.

רד"ק: ינום. התנומה פחותה מן השינה, וכל שכן שלא ישן כי הוא שומר ישראל בכל עת אפילו בגלות שומר אותנו שלא יעשה עמנו כלה בגוים, כי לא יישן אפילו בעת שינתינו הוא שומרנו:

ה) יְהוֹה שׁוֹמְרָהּ יְהוֹה צִלְהָ עַל־יַד יְמִינָהּ:

מצודת דוד: ה' צלך. כמו הצל מגין מחום השמש כן יגן על ימינך לעשות בה חיל:

אבן עזרא: ה' שומרך – מהצר ומכל חולי כי הוא צלך על יד ימינך. והזכיר טעם הצל יומם. בשני ממי"ם, יום בלא לילה וידוע כי השמש תזיק ברוב החום שלה והלבנה בלילה תוסיף לחה מולדת תחלואים, וזה הדבר ברור ומנוסה.

רד"ק: ה'. הוא צילך. והוא על יד ימינך, לעזרך בכל מעשיך:

ו) יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא־יִכְכֵּה וְיָרַח בַּלַּיְלָהּ:

מצודת דוד: יומם. ביום לא יזיק לך חום השמש ובלילה לא יזיק לך לחות הירח המביא תחלואים:

קכא, ג – אל יתן למוט רגלך אל ינום שמרך

כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ

נב

וצריך להבין מהו ענין החיים שהם נעלים מהחי בעצם, ומהו סיפא דקרא ולא נתן למוט רגלינו, דהנה גם בכחות פנימי' שבנפש הנה כח ההילוך הוא כח היותר אחרון, ולכן הנה כח זה יש להבדיל גם בבע"ח. ומהמשך הענין מובן דזה מה שלא נתן למוט רגלינו הוא מפני דשם נפשנו בחיים, והיינו דהחיים הנעלים והמשובחים מחיי הנפש שהוא חי בעצם הנה חיים אלו מחזקים את הרגלים ומקרא מלא דיבר הכתוב אל יתן למוט רגליך אל ינום שומרך, דזה בא מכח עליון יותר כמ"ש במ"א בענין ואתה משמרה בקרבי, דהשומר לדבר הוא למעלה וגבוה מדבר המשתמר, והיינו דהחיזוק ברגלים בא מכח עליון יותר.

וזהו השם נפשנו בחיים דזה מה שהנפש הוא חי בעצם הוא החיות שהטביע הקב"ה בהנפשות, והשם נפשנו בחיים הם החיים עצמי' שלמעלה מהטבע ולא נתן למוט רגלינו הוא הכח עצמי לעמוד חזק נגד כל מונע ומעכב על קיום התומ"צ, וכח זה ישנו בכל אחד ואחד, דבכל מקום ובכל עת יכול להיות חזק בקיום התומ"צ ומרומז זה בחיזוק הרגלים, להיות דהעיקר הוא בדרך קבלת עול ולהיות חזק בכל תוקף עוז מבלי להתפעל מכל מונע ומעכב ועל ידי זה דוקא ממשיכים חיים עצמיים.

סה"מ תש"י ע' 256 ואילך

•

קכא, ד – הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל

האריז"ל

נג

אמנם שעשועות של הקב"ה בתורה והיותו בורא בה את העולמו היתה בהיותו עוסק בתורה בבחי' הנשמה הפנימית שבה הנקרא רזי תורה הנקרא מעשה מרכבה היא חכמת הקבלה כנודע אל היודעים וטעם הדבר הוא להיותו עולם האצילות העליון מאד טוב ולא רע דלא יכיל להתערבא עמיה קליפה ועליה אתמר וכבודי לאחר לא אתן כנזכר בספר התיקונין ד' ס"ו תיקון י"ח וכן בסה"ז